

Akademie věd České republiky

LXIII. zasedání Akademického sněmu Akademie věd České republiky

Praha 16. dubna 2024

Bod programu: 5

ZPRÁVA O HOSPODAŘENÍ AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2023 A VÝŇATEK ZE ZÁVĚREČNÉHO ÚČTU

Plné znění Závěrečného účtu za rok 2023 kapitoly 361 – Akademie věd ČR je připojeno jako samostatný materiál v úložišti materiálů pro Akademický sněm AV ČR na adrese <http://snem.avcr.cz>.

Obsah

Úvod	2
1 Rozpočet kapitoly AV ČR na rok 2023	3
1.1 Stanovení výdajů kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2023	3
1.2 Čerpání finančních prostředků kapitoly AV ČR v roce 2023.....	4
2 Finanční zdroje a jejich použití v roce 2023	6
3 Zaměstnanost a čerpání mzdových prostředků	9
4 Výňatek ze Závěrečného účtu kapitoly AV ČR.....	12
4.1 Rozpočtová opatření.....	13
4.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů	14
4.3 Vázání platů.....	15
4.4 Rezervní fond	15
4.5 Výdaje.....	15
4.5.1 Transfery	15
4.5.2 Výdaje na činnost Kanceláře AV ČR	17
4.6 Hospodaření veřejných výzkumných institucí AV ČR	17
4.6.1 Výnosy veřejných výzkumných institucí AV ČR.....	18
4.6.2 Náklady veřejných výzkumných institucí AV ČR.....	19
5 Kontrolní činnost.....	21
5.1 Oblast veřejnosprávní kontroly	21
5.2 Podněty a stížnosti	22
5.3 Interní audit.....	22
Závěr a perspektivy	23
Přílohy – tabulky 1–3	

Úvod

V souladu s usnesením LXII. zasedání Akademického sněmu AV ČR ze dne 12. prosince 2023 (bod IV) se předkládá informace o schváleném rozpočtu kapitoly 361 – Akademie věd České republiky (dále také Akademie věd ČR či AV ČR) na rok 2024. Na uvedeném prosincovém zasedání Akademický sněm předběžně schválil rozpočet kapitoly AV ČR na rok 2024 vycházející z částky 7 642 481 529 Kč.

V zákoně č. 433/2023 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2024, který byl zveřejněn ve Sbírce zákonů ČR rozeslané dne 29. prosince 2023, je ukazatel celkových výdajů rozpočtové kapitoly Akademie věd ČR uveden ve stejné výši, tj. 7 642 481 529 Kč, a není tudíž potřeba činit další opatření ve smyslu usnesení uvedeného prosincového Akademického sněmu.

Předkládaná Zpráva o hospodaření Akademie věd České republiky v roce 2023 je rozdělena do pěti částí.

První část obsahuje informace o sestavování rozpočtu kapitoly 361 – Akademie věd České republiky (dále také kapitoly AV ČR) na rok 2023 a čerpání finančních prostředků kapitoly AV ČR v roce 2023.

Druhá část shrnuje finanční zdroje AV ČR a jejich použití v roce 2023.

Třetí část podává podrobnější informace o zaměstnanosti a čerpání mzdových prostředků v roce 2023.

Ve **čtvrté části** zprávy je uveden Výňatek ze Závěrečného účtu kapitoly AV ČR, který byl předložen Ministerstvu financí ČR a Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v předepsané formě.

Pátá část obsahuje stručnou informaci o průběhu a výsledcích kontrolní činnosti v roce 2023.

V závěru je uvedeno několik tezí o nejzávažnějších úkolech Akademie věd ČR a České republiky v oblasti vědy a výzkumu.

Následují přílohy – tabulky 1 až 3.

1 Rozpočet kapitoly AV ČR na rok 2023

1.1 Stanovení výdajů kapitoly 361 – Akademie věd ČR na rok 2023

Rada pro výzkum, vývoj a inovace (dále také RVVI) na svém 373. zasedání dne 26. listopadu 2021 schválila výchozí návrh výdajů státního rozpočtu ČR na výzkum, experimentální vývoj a inovace na rok 2023 a střednědobý výhled na léta 2024 a 2025. Pro kapitolu AV ČR bylo navrženo: 7 002 mil. Kč na rok 2023, shodně 7 002 mil. Kč na rok 2024 a shodně 7 002 mil. Kč na rok 2025. V těchto částkách bylo zahrnuto 210 mil. Kč na zajištění financování ELI Beamlines a 10 mil. Kč na podporu projektů programu ERC.CZ.

V rámci přípravy státního rozpočtu ČR poté Ministerstvo financí ČR předložilo vládě předběžný návrh příjmů a výdajů rozpočtových kapitol státního rozpočtu ČR na léta 2023 až 2025 (usnesení vlády ČR ze dne 1. června 2022 č. 471). V tomto návrhu byly pro rozpočtovou kapitolu AV ČR uvedeny částky:

- na rok 2023: 6 773 mil. Kč na výdaje ze státního rozpočtu,
- ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 shodně 6 998 mil. Kč.

Akademie věd ČR vzala na vědomí předložený návrh výdajů státního rozpočtu na léta 2023–2025 a ocenila mimořádné navýšení prostředků v roce 2022 na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací (RVO) o 293,5 mil. Kč určených na podporu excelence a částečnou kompenzaci zvýšených výdajů způsobených energetickou krizí (zákon č. 57/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2022). V předloženém návrhu výdajů pro Kapitolu 361 – AV ČR na rok 2023 obdobná položka nebyla, a naopak oproti střednědobému výhledu došlo k poklesu o 19 mil. Kč (dalších 210 mil. Kč bylo převedeno do rozpočtu MŠMT v souvislosti se vznikem ELI ERIC). Se snížením rozpočtu Akademie věd v období přetrvávající pandemie onemocnění covid-19, energetické krize a vysoké míry inflace proto nesouhlasila.

Akademie věd ČR dopisem ze dne 22. července 2022, č. j. AVCR-6549/2022 SČAR, požadovala navýšení výdajů pro rozpočtovou kapitolu AV ČR na 7 330 mil. Kč na rok 2023, 7 598 mil. Kč na rok 2024 a 7 837 mil. Kč na rok 2025, a to v návaznosti na Memorandum o podpoře výzkumu, vývoje a inovací ze dne 19. prosince 2019, které navrhuje každoroční 4% navyšování výdajů státního rozpočtu na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací.

Vláda ČR schválila usnesením ze dne 26. září 2022 č. 808 pro rozpočtovou kapitolu AV ČR následující částky:

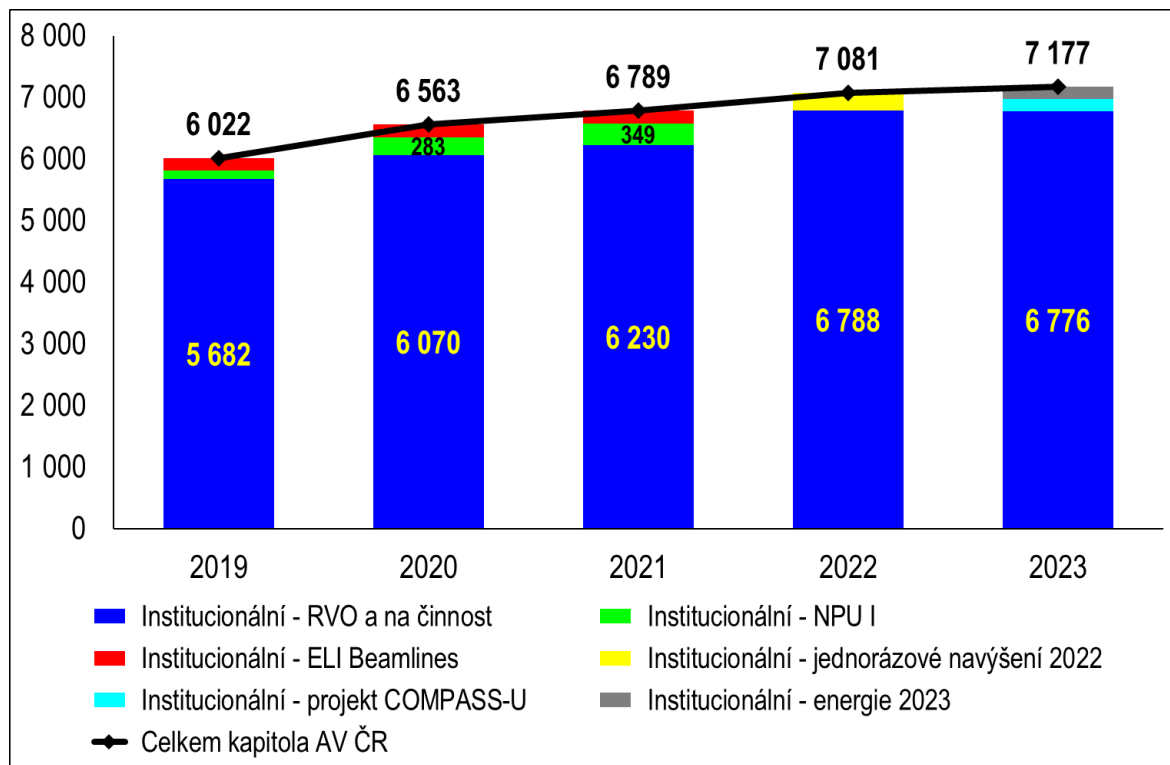
- na rok 2023: 7 177 mil. Kč na výdaje ze státního rozpočtu a 393 tis. Kč na výdaje kryté příjmem z rozpočtu EU,
- ve střednědobém výhledu na rok 2024 a 2025 shodně 7 301 mil. Kč.

V rozpočtu Akademie věd ČR na rok 2023 bylo zahrnuto 200 mil. Kč pro pracoviště a 0,8 mil. Kč pro Akademii věd ČR jako organizační složku státu na částečnou kompenzaci (méně než 40 %) bezprecedentního navýšení cen energií, které by pracoviště nebyla schopna bez vnější pomoci zvládnout při zachování kvality výzkumu. Od roku 2023 byly nově do rozpočtu Akademie věd ČR alokovány prostředky ve výši 200 mil. Kč na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. Toto zařízení představuje jednu z klíčových výzkumných infrastruktur v České republice ve společném úsilí EU o ovládnutí řízené termonukleární fúze jako perspektivního zdroje energie. Ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 bylo na spolufinancování tohoto projektu plánováno každoročně 300 mil. Kč.

Rozpočet AV ČR na rok 2023 vycházející z částky 7 177 503 tis. Kč byl schválen LX. zasedáním Akademického sněmu AV ČR dne 13. prosince 2022. Ukazatele kapitoly AV ČR na rok 2023 byly stanoveny ve shodné výši zákonem č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2023.

V následujícím grafu 1 je zaznamenán vývoj schváleného návrhu výdajů státního rozpočtu na VaVal pro kapitolu AV ČR. Na rok 2023 šlo o meziroční navýšení o 96 mil. Kč pro kapitolu AV ČR.

Graf 1: Národní výdaje na VaVal pro AV ČR (rozpočet) v mil. Kč

1.2 Čerpání finančních prostředků kapitoly AV ČR v roce 2023

Z přehledu čerpání finančních prostředků kapitoly AV ČR uvedeného v tabulce 1 je patrné, že naprostá většina prostředků AV ČR směřovala na jednotlivá pracoviště Akademie věd ČR.

Tabulka 1: Výdaje kapitoly AV ČR v roce 2023 (tis. Kč)

Položka	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet (KR)	Skutečnost	Rozdíl mezi KR a skutečností	
5334	Neinvestiční transfery v. v. i. AV ČR	5 910 073,56	5 888 263,14	5 890 839,03	5 873 064,88	17 774,14
5222	Neinvestiční transfery spolkům	14 100,00	13 813,04	13 813,04	13 813,04	0,00
5494	Neinvestiční transfery obyvatelstvu	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00
5542	Člen. příspěvky mezinár. nevládním organizacím	500,00	3 512,96	3 512,96	3 512,96	0,00
6354	Investiční transfery v. v. i. AV ČR	1 149 621,00	1 024 924,61	1 024 924,61	1 005 724,61	19 200,00
Celkem transfery		7 075 294,56	6 931 513,76	6 934 089,64	6 897 115,50	36 974,14
Výdaje na činnost Kanceláře AV ČR		102 208,25	100 245,30	100 312,04	96 489,57	3 822,47
Výdaje kapitoly AV ČR celkem		7 177 502,81	7 031 759,06	7 034 401,68	6 993 605,07	40 796,61

Schválený rozpočet ve výši **7 177 502,81 tis. Kč** byl v průběhu roku 2023 upraven takto:

- navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů celkem o částku 3 165,83 tis. Kč (z toho 589,94 tis. Kč výdaje OSS a 2 575,88 tis. Kč výdaje veřejných výzkumných institucí Akademie věd ČR). Tyto prostředky byly v roce 2023 čerpány v souladu s jejich účelem;
- snížen o 100 395,75 tis. Kč na základě usnesení vlády ze dne 13. září 2023 č. 698 k posílení dávek důchodového pojištění v kapitole 313 Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2023. Tato částka představovala polovinu prostředků, které byly mimořádně na rok 2023 přidány do rozpočtu kapitoly AV ČR na zvýšené náklady na energie;
- snížen o 45 348 tis. Kč ve prospěch kapitoly 333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s určením pro ELI ERIC v rámci položky na mezinárodní spolupráci (schváleno RVVI na 394. zasedání dne 27. října 2023);
- snížen o 523,20 tis. Kč z důvodu vázání prostředků na neobsazená místa (organizační složka státu Akademie věd ČR má povinnost vázat prostředky na platy za neobsazená pracovní místa s účinností od 1. 1. 2021).

Z konečného rozpočtu ve výši **7 034 401,68 tis. Kč** bylo čerpáno **6 993 605,07 tis. Kč**. Nedočerpané výdaje (disponibilní zůstatek) k 31. 12. 2023 ve výši **40 796,61 tis. Kč** byly převedeny do nároků z nespotřebovaných výdajů do roku 2024, z toho z rozpočtu organizační složky státu Kanceláře AV ČR nebylo vyčerpáno 3 822,47 tis. Kč a veřejnými výzkumnými institucemi AV ČR nebylo dočerpáno 36 974,14 tis. Kč. V souladu s tím budou do rozpočtu roku 2024 zapojeny nespotřebované výdaje organizační složky státu (AV ČR) ve výši 3 822,47 tis. Kč a nespotřebované výdaje na činnost veřejných výzkumných institucí ve výši 36 974,14 tis. Kč (v tom 19 200 tis. Kč na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR).

Další podrobnější informace o těchto skutečnostech jsou uvedeny v kapitole 4 s názvem Výňatek ze Závěrečného účtu kapitoly AV ČR.

2 Finanční zdroje a jejich použití v roce 2023

V následujícím přehledu jsou shrnuty finanční zdroje pocházející z kapitoly AV ČR, z dotací z jiných kapitol státního rozpočtu a vlastní zdroje v. v. i. Zdroje Akademie věd ČR včetně jejích pracovišť v roce 2023 činily celkem 19 835,74 mil. Kč, z toho zdroje z rozpočtu kapitoly AV ČR činily 6 993,61 mil. Kč, z jiných kapitol státního rozpočtu byly poskytnuty pracovištím AV ČR dotace ve výši 4 714,74 mil. Kč a vlastní zdroje v. v. i. činily 8 127,39 mil. Kč.

Tabulka 2: Struktura finančních zdrojů (skutečnost) v mil. Kč

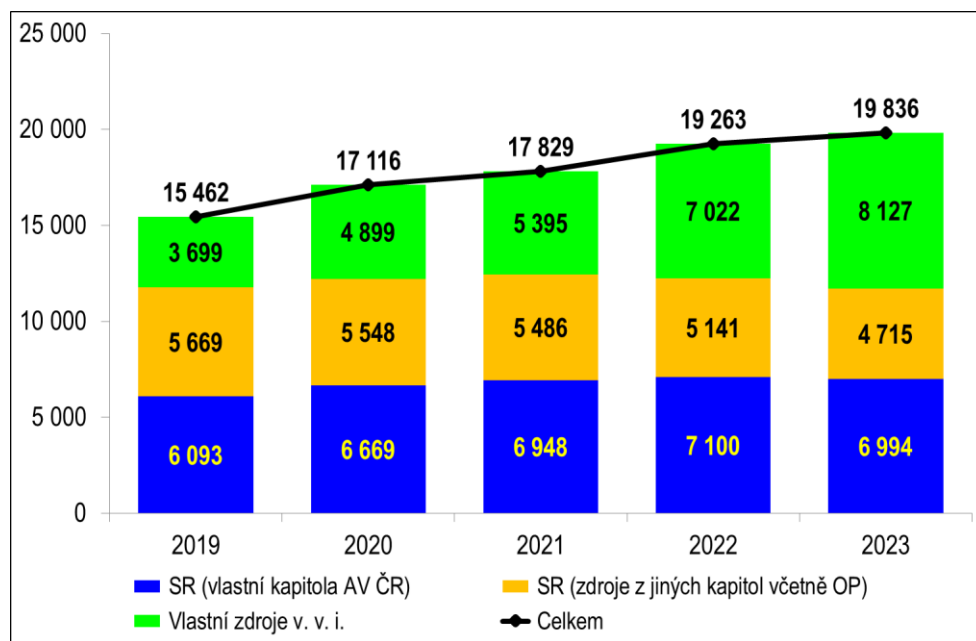
Název	Neinvestiční prostředky	Investiční prostředky	Celkem
Zdroje z rozpočtu kapitoly AV ČR	5 987,88	1 005,72	6 993,61
Dotace z jiných rozpočtových kapitol	4 382,86	331,88	4 714,74
projekty GA ČR	1 860,32	9,93	
projekty TA ČR	438,56	0,00	
operační programy	769,78	256,09	
projekty ostatních resortů	1 314,20	65,85	
Vlastní zdroje v. v. i.	8 127,39		8 127,39
Tržby	4 387,54		
z toho: Tržby z prodeje publikací	94,40		
Inkaso konferenčních poplatků	13,43		
Tržby z licencí	3 572,53		
Tržby ze zakázek hlavní činnosti	386,41		
Ostatní výnosy	978,45		
Ostatní výnosy (pokuty, penále, odepsané pohledávky)	11,19		
Úroky	875,76		
Kurzové zisky	91,51		
Zúčtování fondů	782,23		
Rezervní fond (RF)	4,74		
Fond reprodukce majetku (FRM)	163,36		
Fond účelově určených prostředků (FÚUP)	508,77		
z toho: Účelové prostředky ze zahr. a peněžní dary	225,17		
Sociální fond (SF)	105,35		
Jiné ostatní výnosy (bez odpisů majetku pořízeného z dotace)	355,64		
Tržby z prodeje majetku, cenných papírů, podílů a materiálu	1 622,86		
Přijaté příspěvky	0,67		
Zdroje celkem	18 498,13	1 337,60	19 835,74

Poznámka: Výnosy veřejných výzkumných institucí AV ČR byly dále účetně zvýšeny o částku 1 526,52 mil. Kč, která představuje v nákladech výši odpisů majetku pořízeného z dotací.

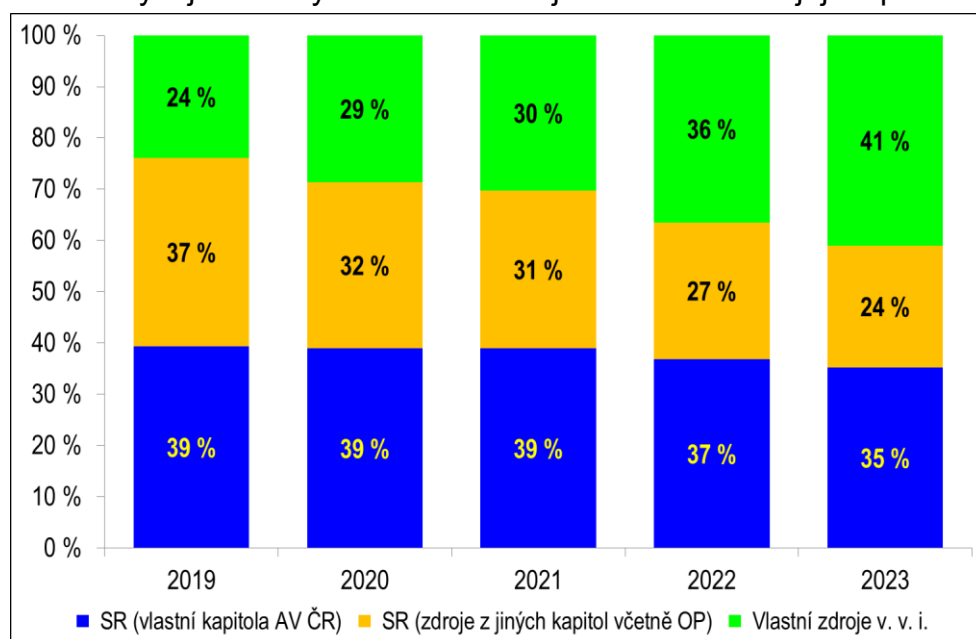
Graf 2 zobrazuje vývoj struktury finančních zdrojů AV ČR včetně jejich pracovišť od roku 2019 do roku 2023. Pozitivní je, že vlastní zdroje pracovišť se v roce 2023 meziročně zvýšily na nezanedbatelných 41 % všech finančních zdrojů AV ČR (graf 2 a 3). Další podrobnější informace o hospodaření veřejných výzkumných institucí AV ČR jsou uvedeny v kapitole 4.6 s názvem Hospodaření veřejných výzkumných institucí AV ČR.

Graf 2: Vývoj struktury finančních zdrojů AV ČR včetně jejich pracovišť (skutečnost) v mil. Kč

Graf 3 zobrazuje vývoj struktury finančních zdrojů AV ČR včetně jejich pracovišť od roku 2019 do roku 2023 v procentech. Podíl zdrojů z vlastní rozpočtové kapitoly na celkových finančních zdrojích AV ČR v roce 2023 činil 35 %.

Graf 3: Vývoj struktury finančních zdrojů AV ČR včetně jejich pracovišť (skutečnost) v %

Podle závěrů mezinárodního auditu (Závěrečná zpráva Mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v České republice, str. 85, MŠMT 2012) a ze srovnání se zahraniční praxí **by měly institucionální prostředky tvořit optimálně až 70 % financování výzkumu**. Jinak se výzkumné instituce potýkají s rostoucími problémy a riziky, jako např. s nadřazováním ekonomických priorit nad prioritami vědeckými, omezením možností strategické orientace instituce i výzkumu, fragmentací výzkumu, nárůstem mimovědeckých činností a administrativy, nestabilitou výzkumných týmů, odchodem (resp. demotivací k návratu) významných vědeckých kapacit a dalšími. Akademie věd proto uvítala podpis **Memoranda o podpoře výzkumu, vývoje a inovací v České republice** ze dne 19. prosince 2019. Jeho signatáři (vláda České republiky zastoupená Radou pro výzkum, vývoj a inovace, MŠMT, AV ČR a Česká konference rektorů) prohlašují, že za účelem podpory vědecko-výzkumné činnosti pracovišť AV ČR a na vysokých školách s cílem garantovat jejich institucionální stabilitu v dlouhodobém časovém horizontu a posílit tak jejich mezinárodní konkurenceschopnost **se budou zasazovat o systematické navyšování výdajů státního rozpočtu na institucionální podporu na dlouhodobý koncepční rozvoj výzkumných organizací každoročně nejméně o 4 %**.

Stálá pozornost je věnována spolupráci pracovišť Akademie věd ČR s podnikatelskou sférou a přenosu výsledků základního výzkumu do praxe. Velmi významná je dobře fungující spolupráce s vysokými školami, což dokládá několik set společně řešených výzkumných projektů a grantů, desítky rámcových smluv o spolupráci v rámci doktorských studijních programů a mnoho společných pracovišť s vysokými školami.

Kvalitu a význam výsledků dokládá především velký objem licenčních příjmů pracovišť AV ČR (3,6 mld. Kč).

Akademie věd ČR i v roce 2023 kladla mimořádný důraz na podporu excelentního výzkumu. Posílení excelence výzkumu Akademie věd ČR podporuje a realizuje například následujícími nástroji:

Akademická prémie – Praemium Academiae je nejvýznamnější a přísně výběrový nástroj finanční i morální podpory vědecké excelence v Akademii věd ČR. Za období 2007–2022 bylo uděleno 39 Akademických prémie. V roce 2023 byly uděleny tři Akademické prémie.

Prémie Lumina quaeruntur je určena k ocenění význačných perspektivních výzkumných pracovníků při zakládání nových vědeckých týmů na pracovištích AV ČR, kterým umožní rozvinout jejich vědecký program zaměřený na koncepčně nová témata, jež významně posouvají hranice poznání nebo směřují ke společensky důležitým praktickým aplikacím. V roce 2018 byla tato prémie udělena prvním šesti badatelům s počátkem financování od roku 2019. V letech 2019–2022 jí bylo oceněno 25 osobností, v roce 2023 pět.

Prémie Otto Wichterleho určená pro vybrané, mimořádně kvalitní a perspektivní mladé vědecké pracovníky AV ČR, kteří přispívají vynikajícími výsledky k rozvoji vědeckého poznání, byla v roce 2023 udělena 24 vynikajícím mladým vědcům.

Mzdová podpora postdoktorandů je udělována s cílem zajistit přiměřené mzdové zabezpečení vybraných kvalitních a perspektivních postdoktorandů na pracovištích AV ČR. V roce 2023 byla tato podpora poskytnuta 53 výzkumníkům.

Vědecký titul „doktor věd“, ve zkratce DSc., byl v roce 2023 udělen 13 výzkumným pracovníkům.

3 Zaměstnanost a čerpání mzdových prostředků

Celkový počet zaměstnanců AV ČR (uvádí se vždy jako průměrný počet zaměstnanců přepočtený na plný úvazek – Full Time Equivalent – FTE) se meziročně snížil z 10 147 v roce 2022 na 9 560 v roce 2023. Z toho 4 431 zaměstnanců je placeno z mimorozpočtových prostředků (což v roce 2023 představovalo 46,35 % proti 49,94 % v roce 2022). Počet vysokoškolsky vzdělaných pracovníků výzkumných útvarů, kteří prošli náročnými atestacemi podle Kariérního řádu vysokoškolsky vzdělaných pracovníků AV ČR a byli zařazeni do příslušných kvalifikačních stupňů, klesl meziročně z 6 230 na 5 913.

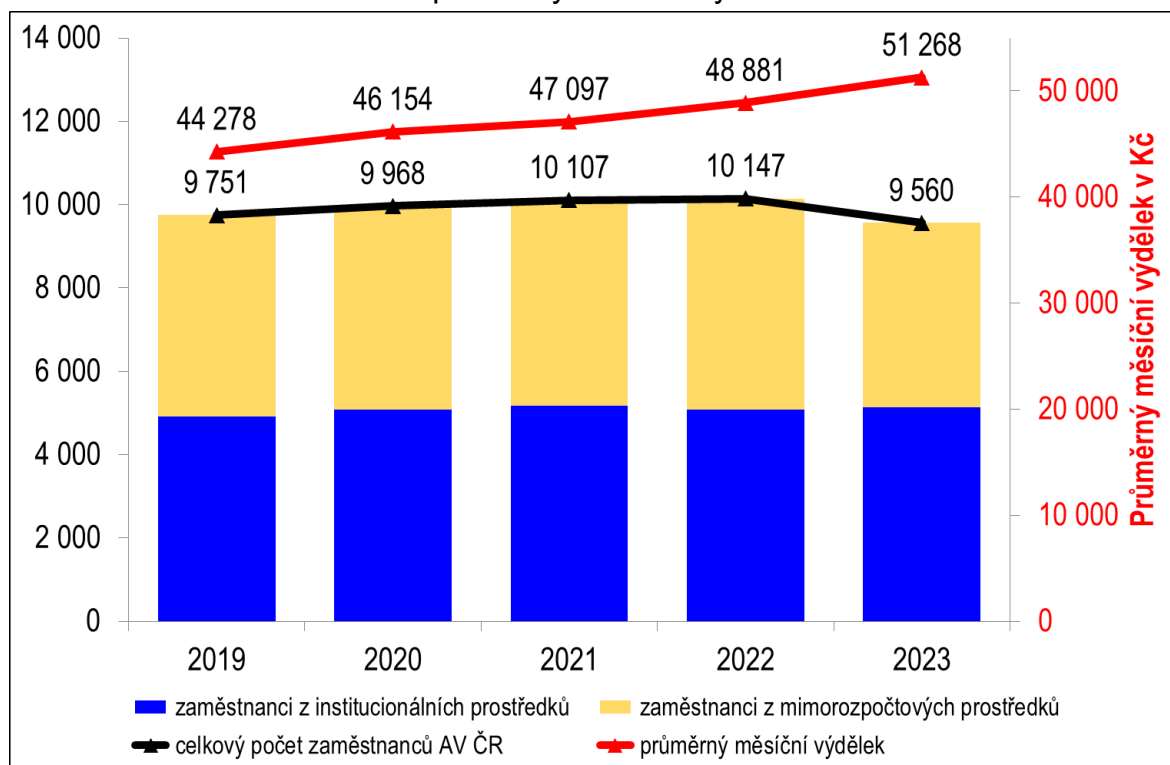
Akademie věd ČR a její pracoviště vynaložily na mzdy a platy 5 881 180 tis. Kč a na ostatní platby za provedenou práci 187 533 tis. Kč. Celkový průměrný měsíční výdělek v AV ČR byl 51 268 Kč s meziročním nárůstem proti roku 2022 ve výši 4,88 %.

Tabulka 3: Počet zaměstnanců (FTE) a průměrný měsíční výdělek (v Kč)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Počet zaměstnanců v AV ČR celkem	9 751	9 968	10 107	10 147	9 560
z institucionálních prostředků	4 908	5 084	5 167	5 080	5 128
z mimorozpočtových prostředků	4 843	4 884	4 940	5 067	4 431
Průměrný měsíční výdělek v AV ČR	44 278	46 154	47 097	48 881	51 268

Poznámka: Počet zaměstnanců (FTE) je zaokrouhlen na celé číslo.

Graf 4: Počet zaměstnanců a průměrný měsíční výdělek v AV ČR

Podrobnější pohled na počet zaměstnanců AV ČR nabízí členění na zaměstnance Kanceláře AV ČR a na zaměstnance všech výzkumných pracovišť AV ČR v následující tabulce.

Tabulka 4: Počet zaměstnanců v AV ČR (FTE)

Rok	2019	2020	2021	2022	2023
Ve veřejných výzk. institucích AV ČR	9 672	9 893	10 037	10 080	9 494
V Kanceláři AV ČR	79	75	70	67	66
Celkem AV ČR	9 751	9 968	10 107	10 147	9 560

V Kanceláři AV ČR bylo na 65,75 zaměstnanců v průměrném přepočteném počtu skutečně vynaloženo 53 791 840 Kč (z toho 44 069 458 Kč na platy a 9 722 382 Kč na ostatní platby za provedenou práci). Nedočerpané prostředky ve výši 90 941 Kč (z toho 27 736 Kč na platy a 63 205 Kč na ostatní platby za provedenou práci) byly převedeny do nároků z nespotřebovaných výdajů do roku 2024. Průměrný měsíční výdělek zaměstnanců v Kanceláři AV ČR v roce 2023 činil 55 855 Kč.

Na všech pracovištích AV ČR (veřejných výzkumných institucích) bylo v roce 2023 vynaloženo na 9 494 zaměstnanců na mzdy 5 837 110 tis. Kč a na ostatní platby za provedenou práci 177 810 tis. Kč. Průměrný měsíční výdělek zaměstnanců veřejných výzkumných institucí AV ČR činil 51 236 Kč.

Z celkových prostředků (tj. ze všech zdrojů – institucionálních a mimorozpočtových) vyplacených na mzdy ve veřejných výzkumných institucích AV ČR bylo v roce 2023 vynaloženo na:

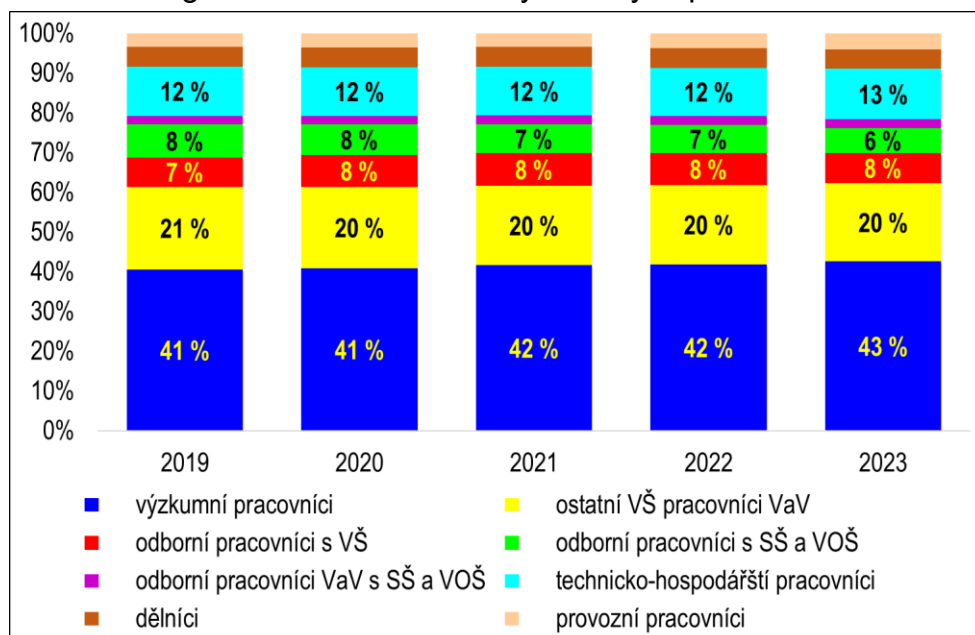
tarifní mzdy	55,44 %
příplatky za vedení	0,94 %
zvláštní příplatky	0,12 %
ostatní příplatky	0,24 %
náhrady mzdy	10,35 %
osobní příplatky	18,90 %
odměny	13,99 %

Podrobnější přehled o průměrných měsíčních výdělcích ve veřejných výzkumných institucích (zahrnující veškeré zdroje – institucionální i mimorozpočtové) v členění podle kategorií zaměstnanců poskytuje následující tabulka.

Tabulka 5: Počet zaměstnanců a průměrný měsíční výdělek podle kategorií za rok 2023

Kategorie	Průměrný přepočtený počet zaměstnanců	Průměrný měsíční výdělek v Kč
Výzkumní pracovníci	4 044	62 919
Ostatní VŠ pracovníci výzkumných útvarů	1 869	40 348
Odborní pracovníci s VŠ	728	48 648
Odborní pracovníci se SŠ a VOŠ	593	38 164
Odborní pracovníci VaV se SŠ a VOŠ	205	39 832
Technicko-hospodářští pracovníci	1 208	52 912
Dělníci	458	31 753
Provozní pracovníci	389	30 577
Celkem	9 494	51 236

Graf 5: Kategorie zaměstnanců ve výzkumných pracovištích AV ČR

Přehled o počtu zaměstnanců, vyplacených mzdových prostředcích rozčleněných podle zdrojů a o průměrných hrubých měsíčních výdělích je pro jednotlivá pracoviště AV ČR uveden v tabulce 3 přílohy materiálu.

4 Výňatek ze Závěrečného účtu kapitoly AV ČR

Zákon č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2023, stanovil Akademii věd ČR pro rok 2023 rozpočtové ukazatele, jejichž plnění je zobrazeno v následující tabulce.

Tabulka 6: Přehled o hospodaření kapitoly 361 – AV ČR v roce 2023 (v tis Kč)

	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách (RZ)	Zapojení NNV*)	Vázání platů	Použití RF **)	Konečný rozpočet (KR)	Skutečnost	Rozdíl***)	Plnění RZ	Plnění KR
Příjmy celkem	392,98	392,98	0,00	0,00	0,00	0,00	1 981,76	-1 981,76	504,30	-
Daňové příjmy	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	85,00	-85,00	-	-
Příjmy z EU	392,98	392,98	0,00	0,00	0,00	0,00	900,94	-900,94	229,26	-
Příjmy z prostředků finančních mechanismů	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	995,82	-995,82	-	-
Převody z RF OSS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Výdaje celkem VaVal	7 177 502,81	7 031 759,06	3 165,83	-523,20	0,00	7 034 401,68	6 993 605,07	40 796,61	99,46	99,42
v tom Institucionální	7 177 109,84	7 031 366,08	3 165,83	-523,20	0,00	7 034 008,70	6 993 212,09	40 796,61	99,46	99,42
Účelové	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Podíl rozpočtu EU	392,98	392,98	0,00	0,00	0,00	392,98	392,98	0,00	100,00	100,00
Podíl prostředků FM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Běžné výdaje VaVal	6 027 881,81	6 006 834,44	3 165,83	-523,20	0,00	6 009 477,06	5 987 880,45	21 596,61	99,68	99,64
v tom Institucionální	6 027 488,84	6 006 441,47	3 165,83	-523,20	0,00	6 009 084,09	5 987 487,48	21 596,61	99,68	99,64
Účelové	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Podíl rozpočtu EU	392,98	392,98	0,00	0,00	0,00	392,98	392,98	0,00	100,00	100,00
Podíl prostředků FM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Kapitálové výdaje VaVal	1 149 621,00	1 024 924,61	0,00	0,00	0,00	1 024 924,61	1 005 724,61	19 200,00	98,13	98,13
v tom Institucionální	1 149 621,00	1 024 924,61	0,00	0,00	0,00	1 024 924,61	1 005 724,61	19 200,00	98,13	98,13
Účelové	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Podíl rozpočtu EU	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-
Podíl prostředků FM	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-	-

Zákonem č. 449/2022 Sb., o státním rozpočtu na rok 2023, byl Akademii věd ČR stanoven závazný ukazatel příjmů ve výši **392,98 tis. Kč** a závazný ukazatel výdajů ve výši **7 177 502,81 tis. Kč**.

Na příjmový účet Akademie věd ČR bylo přijato celkem 1 981,76 tis. Kč; jedná se o prostředky státního rozpočtu.

Schválený rozpočet ve výši **7 177 502,81 tis. Kč** byl v průběhu roku 2023 upraven takto:

- navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů celkem o částku 3 165,83 tis. Kč (z toho 589,94 tis. Kč výdaje OSS a 2 575,88 tis. Kč výdaje veřejných výzkumných institucí Akademie věd ČR). Tyto prostředky byly v roce 2023 čerpány v souladu s jejich účelem;
- snížen o 100 395,75 tis. Kč na základě usnesení vlády ze dne 13. září 2023 č. 698 k posílení dávek důchodového pojištění v kapitole 313 Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2023. Tato částka představovala polovinu prostředků, které byly mimořádně na rok 2023 přidány do rozpočtu kapitoly AV ČR na zvýšené náklady na energie;
- snížen o 45 348 tis. Kč ve prospěch kapitoly 333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s určením pro ELI ERIC v rámci položky na mezinárodní spolupráci (schváleno RVVI na 394. zasedání dne 27. října 2023);
- snížen o 523,20 tis. Kč z důvodu vázání prostředků na neobsazená místa (organizační složka státu Akademie věd ČR má povinnost vázat prostředky na platy za neobsazená pracovní místa s účinností od 1. 1. 2021).

Z konečného rozpočtu ve výši **7 034 401,68 tis. Kč** bylo čerpáno **6 993 605,07 tis. Kč**. Nedočerpané výdaje (disponibilní zůstatek) k 31. 12. 2023 ve výši **40 796,61 tis. Kč** byly převedeny do nároků z nespotřebovaných výdajů do roku 2024, z toho z rozpočtu organizační složky státu Kanceláře AV ČR nebylo vyčerpáno 3 822,47 tis. Kč a veřejnými výzkumnými institucemi AV ČR nebylo dočerpáno 36 974,14 tis. Kč. V souladu s tím budou do rozpočtu roku 2024 zapojeny nespotřebované výdaje organizační složky státu (AV ČR) ve výši 3 822,47 tis. Kč a nespotřebované výdaje na činnost veřejných výzkumných institucí ve výši 36 974,14 tis. Kč (v tom 19 200 tis. Kč na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR).

Z porovnání rozpočtových ukazatelů a skutečnosti vyplývá, že Akademie věd ČR předepsaný rozpočet dodržela. Plnění k rozpočtu po změnách činilo 99,46 % a plnění ke konečnému rozpočtu činilo 99,42 %.

Kapitola 361 – Akademie věd ČR splnila všechny předepsané závazné ukazatele dle zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023. Její hospodaření bylo v souladu se zákonnými předpisy, zejména se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Finanční prostředky byly vynakládány v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

4.1 Rozpočtová opatření

Schválený rozpočet kapitoly 361 byl během roku 2023 snížen dvěma rozpočtovými opatřeními schválenými Ministerstvem financí ČR o 145 743,75 tis. Kč pod čísly jednacími:

1. č. j. MF-30245/2023/1402-3 ze dne 16. října 2023

Závazné ukazatele kapitoly Akademie věd ČR byly sníženy o 100 395,75 tis. Kč na základě usnesení vlády ze dne 13. září 2023 č. 698 k posílení dávek důchodového pojištění v kapitole 313 Ministerstvo práce a sociálních věcí v roce 2023. Navýšení bylo provedeno v IISSP A-hlavičkou č. 1000001377/2023.

2. č. j. MF-34423/2023/1402-3 ze dne 22. listopadu 2023

Závazné ukazatele kapitoly Akademie věd ČR pro rok 2023 byly sníženy o 45 348,00 tis. Kč ve prospěch kapitoly 333 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy s určením pro ELI ERIC v rámci položky na mezinárodní spolupráci. Navýšení bylo provedeno v IISSP A-hlavičkou č. 1000001658/2023.

4.2 Nároky z nespotřebovaných výdajů

V následující tabulce je uveden stav a vývoj nároků z nespotřebovaných výdajů kapitoly Akademie věd České republiky v roce 2023.

Tabulka 7: Stav a vývoj nároků z nespotřebovaných výdajů (v tis. Kč)

Ukazatel	Stav k 1. 1. 2023	Snížení (pominul účel narozpočtování)	Skutečné čerpání v roce 2023	Stav zapojených – nečerpaných k 31. 12. 2023	Stav k 1. 1. 2024 (disponibilní zůstatky z roku 2023)
Transfery v. v. i. AV ČR	2 575,88	0,00	2 575,88	0,00	36 974,14
Kancelář AV ČR	589,94	0,00	589,94	0,00	3 822,47
Celkem	3 165,83	0,00	3 165,83	0,00	40 796,61

Stav nároků z nespotřebovaných výdajů kapitoly 361 – AV ČR k 1. lednu 2023 činil **3 165,83 tis. Kč**, v průběhu roku 2023 byla zapojena a vyčerpána částka v plné výši.

Veřejnými výzkumnými institucemi AV ČR bylo čerpáno 2 575,88 tis. Kč.

Rozpočet organizační složky státu Kanceláře AV ČR byl navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 589,94 tis. Kč, které byly čerpány na položkách 5011, 5021, 5031, 5032, 5169 a 5342.

Z konečného rozpočtu ve výši 7 034 401,68 tis. Kč bylo čerpáno 6 993 605,07 tis. Kč. Nedočerpané výdaje (disponibilní zůstatek) k 31. 12. 2023 ve výši **40 796,61 tis. Kč** byly převedeny do nároků z nespotřebovaných výdajů do roku 2024, z toho z rozpočtu organizační složky státu Kanceláře AV ČR nebylo vyčerpáno 3 822,47 tis. Kč a veřejnými výzkumnými institucemi AV ČR nebylo dočerpáno 36 974,14 tis. Kč. V souladu s tím budou do rozpočtu roku 2024 zapojeny nespotřebované výdaje Kanceláře AV ČR ve výši 3 822,47 tis. Kč a nespotřebované výdaje na činnost veřejných výzkumných institucí ve výši 36 974,14 tis. Kč (v tom 19 200 tis. Kč na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR).

Tabulka 8: Struktura nároků z nespotřebovaných výdajů k 1. 1. 2024 (v Kč)

Položka	Název položky	Částka
5011	Platy zaměstnanců v pracovním poměru	27,74
5021	Ostatní osobní výdaje	63,21
5031	Povinné pojistné na sociální zabezpečení	460,09
5032	Povinné pojistné na veřejné zdravotní pojištění	34,27
5169	Nákup ostatních služeb	3 116,16
5334	Neinvestiční transfery v. v. i.	17 751,40
5334	Neinvestiční transfery v. v. i. (Výdaje spolufinancované z rozpočtu EU – podíl SR)	22,75
5342	Základní přiděl FKSP	121,00
6354	Investiční transfery v. v. i.	19 200,00
Celkem		40 796,61

4.3 Vázání platů

Schválený rozpočet byl v průběhu roku 2023 snížen o 523,20 tis. Kč z důvodu vázání prostředků na neobsazená místa (z toho 385,27 tis. Kč na platy a 137,93 tis. Kč na příslušenství). Organizační složka státu Akademie věd ČR má povinnost vázat prostředky na platy za neobsazená pracovní místa s účinností od 1. 1. 2021.

4.4 Rezervní fond

Počáteční stav rezervního fondu k 1. 1. 2023 činil 469,41 tis. Kč. V průběhu roku 2023 nebyly na účtu rezervního fondu zaznamenány žádné pohyby.

4.5 Výdaje

Největší část výdajů kapitoly AV ČR je tradičně určena na transfery; v roce 2023 to bylo celkem 6 897 115,50 tis. Kč. Výdaje na činnost organizační složky státu Kanceláře AV ČR v roce 2023 činily 96 489,57 tis. Kč.

Tabulka 9: Výdaje kapitoly Akademie věd ČR (v tis. Kč)

Položka	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách	Konečný rozpočet (KR)	Skutečnost	Rozdíl mezi KR a skutečností
5334 Neinvestiční transfery v. v. i. AV ČR	5 910 073,56	5 888 263,14	5 890 839,03	5 873 064,88	17 774,14
5222 Neinvestiční transfery spolkům	14 100,00	13 813,04	13 813,04	13 813,04	0,00
5494 Neinvestiční transfery obyvatelstvu	1 000,00	1 000,00	1 000,00	1 000,00	0,00
5542 Člen. příspěvky mezinár. nevládním organizacím	500,00	3 512,96	3 512,96	3 512,96	0,00
6354 Investiční transfery v. v. i. AV ČR	1 149 621,00	1 024 924,61	1 024 924,61	1 005 724,61	19 200,00
Celkem transfery	7 075 294,56	6 931 513,76	6 934 089,64	6 897 115,50	36 974,14
Výdaje na činnost Kanceláře AV ČR	102 208,25	100 245,30	100 312,04	96 489,57	3 822,47
Výdaje kapitoly AV ČR celkem	7 177 502,81	7 031 759,06	7 034 401,68	6 993 605,07	40 796,61

4.5.1 Transfery

Neinvestiční transfery veřejným výzkumným institucím AV ČR (rozpočtová položka 5334) činily 5 873 064,88 tis. Kč. Rozdíl ve výši 17 774,14 tis. Kč oproti konečnému rozpočtu byl převeden prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů do roku 2024. V rámci zúčtování vztahů se státním rozpočtem bylo vráceno zpět do státního rozpočtu 1 801,39 tis. Kč institucionálních prostředků (údaj k 15. 2. 2024).

V rámci neinvestičních transferů v. v. i. AV ČR ve výši 5 873 064,88 tis. Kč bylo převedeno dvěma pracovišti AV ČR (Filosofický ústav AV ČR a Sociologický ústav AV ČR) ze státního rozpočtu celkem 3 020,48 tis. Kč na projekty spolufinancované z rozpočtu Evropské unie v komunitárním programu HORIZONT 2020 (z toho podíl ze státního rozpočtu 2 627,50 tis. Kč a 392,98 tis. Kč kryto příjmem z rozpočtu EU).

Konečný rozpočet na závazném ukazateli „Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky celkem“ činil 3 043,23 tis. Kč. Rozdíl ve výši 22,75 tis. Kč (podíl ze státního rozpočtu) oproti

konečnému rozpočtu byl převeden prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů do roku 2024.

Na neinvestiční transfery spolkům (rozpočtová položka 5222) bylo přiděleno celkem 13 813,04 tis. Kč (z toho transfery vědeckým společnostem ve výši 11 413,04 tis. Kč a Učené společnosti České republiky ve výši 2 400 tis. Kč). V rámci zúčtování vztahů se státním rozpočtem bylo vráceno zpět do státního rozpočtu 1,55 tis. Kč institucionálních prostředků.

Neinvestiční transfery obyvatelstvu (rozpočtová položka 5494) byly čerpány ve výši 1 000 tis. Kč na vyplacené Ceny Akademie za dosažené mimořádné vědecké výsledky excelentního a kvalitního výzkumu strategicky orientovaného na společenské priority a za propagaci či popularizaci výzkumu.

Členské příspěvky mezinárodním nevládním organizacím (rozpočtová položka 5542) byly poskytnuty ve výši 3 512,96 tis. Kč.

Investiční transfery veřejným výzkumným institucím AV ČR (rozpočtová položka 6354) činily 1 005 724,61 tis. Kč. Rozdíl ve výši 19 200,00 tis. Kč oproti konečnému rozpočtu byl převeden prostřednictvím nároků z nespotřebovaných výdajů do roku 2024 na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. V rámci zúčtování vztahů se státním rozpočtem bylo vráceno zpět do státního rozpočtu 383,17 tis. Kč institucionálních prostředků (údaj k 15. 2. 2024).

Tabulka 10: Skutečné čerpání investičních transferů kapitoly AV ČR v 2023 (v tis. Kč)

Název	Skutečnost (v tis. Kč)
COMPASS-U – Tokamak	80 800,00
Stavební investice	358 384,12
Přístroje a zařízení	56 750,21
Ostatní investice (zejména použití dotace na reprodukci majetku)	509 790,28
Celkem	1 005 724,61

Ilustrativní výběr investičních akcí pořízených z inv. transferů v. v. i. AV ČR

Od roku 2023 byly nově v rozpočtu Akademie věd ČR alokovány investiční prostředky na spolufinancování projektu **COMPASS-U – Tokamak** Ústavu fyziky plazmatu AV ČR. Toto zařízení představuje jednu z klíčových výzkumných infrastruktur v České republice ve společném úsilí EU o ovládnutí řízené termonukleární fúze jakožto perspektivního zdroje energie. V roce 2022 bylo na spolufinancování tohoto projektu plánováno 200 000 tis. Kč na rok 2023, ve střednědobém výhledu na roky 2024 a 2025 každoročně 300 000 tis. Kč.

Rozpočet kapitoly AV ČR byl však v roce 2023 neočekávaně snížen o 100 395 754 Kč (v návaznosti na usnesení vlády ze dne 13. září 2023 č. 698). Nezávisle vedení Ústavu fyziky plazmatu AV ČR informovalo, že v roce 2023 nedočerpá 100 000 tis. Kč poskytnutých na spolufinancování projektu COMPASS-U, resp. že některé platby budou posunuty na rok 2024. Na základě tohoto sdělení Akademická rada na svém 28. zasedání dne 6. října 2023 schválila, aby bylo snížení rozpočtu kapitoly AV ČR kompenzováno nedočerpanými prostředky z projektu COMPASS-U.

V roce 2023 bylo na spolufinancování projektu COMPASS-U – Tokamak Ústavu fyziky plazmatu AV ČR čerpáno 80 800 tis. Kč. Na rok 2024 je rozpočtováno 400 000 tis. Kč a 19 200 tis. Kč z nároků z nespotřebovaných výdajů a na rok 2025 je plánováno 300 000 tis. Kč.

V roce 2023 byla poskytnuta podpora na tyto nejvýznamnější **stavební akce**:

Tabulka 11: Výběr z nejvýznamnějších staveb (v tis. Kč)

Název stavební akce	Pracoviště	Částka
Rekonstrukce budovy Hyberská 1000/8	Orientální ústav, Psychologický ústav, Ústav pro soudobé dějiny	78 618,38
Stavební a technologické úpravy ve zvěřincích ústavů krčského areálu za FGÚ	Fyziologický ústav	67 660,00
Objekt pro elektronové mikroskopy	Ústav fyziky materiálů	50 230,00
Generální obnova areálu BC AV ČR	Biologické centrum	50 000,00

Vzhledem k energetické krizi se Akademická rada na svém 16. zasedání dne 5. října 2022 usnesla, aby dodatečné navýšení prostředků na energie bylo v roce 2023 poskytnuto na úkor přístrojového vybavení pracovišť. V roce 2023 byla proto poskytnuta podpora pouze na 2 nákladné přístroje ve výši 56 750,21 tis. Kč, jejichž financování schválila Akademická rada dne 5. října 2021. Další investiční podpora na nákup nového přístrojového vybavení byla na rok 2023 pozastavena v souvislosti s energetickou krizí.

Tabulka 12: Nákladné přístrojové vybavení (v tis. Kč)

Přístroj	Pracoviště	Částka
Faradayův rotátor s velkou aperturou pro repetiční PW laser a aplikace	Fyzikální ústav	42 592,00
Systém pro detekci molekul v živých buňkách ve vysokém rozlišení	Ústav živočišné fyziologie a genetiky	14 158,21

O dalších investičních akcích, které jsou finančním objemem menší, se na tomto místě nezmiňujeme.

4.5.2 Výdaje na činnost Kanceláře AV ČR

Celkové výdaje na činnost organizační složky státu Kanceláře AV ČR v roce 2023 činily 96 489,57 tis. Kč (vše neinvestiční výdaje). Nespotřebované neinvestiční prostředky z rozpočtu organizační složky státu Kanceláře AV ČR ve výši 3 822,47 tis. Kč budou zapojeny do rozpočtu roku 2024.

4.6 Hospodaření veřejných výzkumných institucí AV ČR

Přehledné informace o výnosech a nákladech všech pracovišť AV ČR, o investičních zdrojích a jejich použití, o počtech zaměstnanců a osobních nákladech v roce 2023 jsou uvedeny v tabulkách připojených v příloze na konci tohoto materiálu. S podrobnými podklady pro rozbor výnosů z jednotlivých zdrojů i nákladů podle druhů se členové Sněmu mohou seznámit v sekretariátu předsedy Ekonomické rady AV ČR a u ředitele Ekonomického odboru Kanceláře AV ČR.

Vzhledem k tomu, že pracoviště AV ČR hospodaří jako veřejné výzkumné instituce v režimu nestátních organizací, mohou účetnictví uzavřít až k 30. 6. následujícího roku

a účetní závěrku musí mít ověřenou auditorem, je nutné brát následující rozbor jejich hospodaření jako předběžný.

Pracoviště AV ČR ze svých celkových výnosů ve výši 19 908 034,10 tis. Kč použila na krytí vlastních nákladů částku 17 517 973,76 tis. Kč a ke dni 31. 12. 2023 dosáhla 2 390 060,33 tis. Kč zisku. Z celkového počtu 54 veřejných výzkumných institucí vykázalo vyrovnaný výsledek hospodaření 5 pracovišť, záporný výsledek hospodaření 2 a zlepšený výsledek hospodaření vykázalo 47 pracovišť.

4.6.1 Výnosy veřejných výzkumných institucí AV ČR

Výnosy veřejných výzkumných institucí AV ČR činily celkem 19 908 034,10 tis. Kč. Největší podíl těchto výnosů je tvořen neinvestičními dotacemi od zřizovatele ve výši 5 871 263,50 tis. Kč (neinvestiční transfery v. v. i. po odečtení vrácených prostředků do státního rozpočtu), neinvestičními dotacemi od ostatních poskytovatelů ve výši 4 382 860,70 tis. Kč a příjmy z licencí, které v roce 2023 dosáhly 3 572 529,63 tis. Kč (z toho 3 557 977 tis. Kč představovaly příjmy z licencí Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR). Příjmy z licencí veřejných výzkumných institucí se oproti roku 2022 zvýšily o 7,1 %, což přibližně odpovídá zvýšení příjmu licencí Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Podrobnou strukturu výnosů pracovišť AV ČR ukazuje následující tabulka.

Tabulka 13: Výnosy pracovišť AV ČR (v tis. Kč)

Název	2022	2023	Rozdíl
Tržby	4 449 692,36	4 387 537,69	-62 154,67
z toho: Tržby z prodeje publikací	33 165,52	94 397,72	61 232,20
Inkaso konferenčních poplatků	21 954,35	13 427,66	-8 526,69
Tržby z licencí	3 335 441,63	3 572 529,63	237 088,00
Tržby ze zakázek hlavní činnosti	720 978,04	386 412,83	-334 565,20
Ostatní výnosy	915 461,65	978 454,04	62 992,39
Ostatní výnosy (pokuty, penále, odepsané pohledávky)	33 461,90	11 190,01	-22 271,89
Úroky	652 535,37	875 756,88	223 221,51
Kurzové zisky	229 464,38	91 507,15	-137 957,23
Zúčtování fondů	587 434,86	782 226,08	194 791,22
Rezervní fond (RF)	5 421,47	4 741,22	-680,25
Fond reprodukce majetku (FRM)	1 591,42	163 359,26	161 767,84
Fond účelově určených prostředků (FÚUP)	483 875,27	508 771,02	24 895,75
z toho: Účelové prostředky ze zahraničí a peněžní dary	193 390,51	225 174,57	31 784,06
Sociální fond (SF)	96 546,70	105 354,58	8 807,88
Jiné ostatní výnosy	2 141 190,06	1 882 159,15	-259 030,91
z toho: Výše odpisů majetku pořízeného z dotace	1 977 403,64	1 526 520,19	-450 883,45
Tržby z prodeje majetku, cenných papírů, podílů a materiálu	905 526,49	1 622 859,26	717 332,78
Přijaté příspěvky	345,00	673,68	328,68
Provozní dotace	10 562 599,28	10 254 124,19	-308 475,09
Od zřizovatele (neinvestiční)	5 797 538,60	5 871 263,50	73 724,89
Od ostatních poskytovatelů	4 765 060,68	4 382 860,70	-382 199,98
Výnosy celkem	19 562 249,69	19 908 034,10	345 784,41

Poznámka 1: Od roku 2023 byla použita upravená struktura rozpisu a sběru dat. V této návaznosti byla také doplněna struktura pro rok 2022.

Poznámka 2: Provozní dotace od zřizovatele (neinvestiční) v roce 2023 = Neinvestiční transfery v. v. i. AV ČR po zohlednění vrácení prostředků na depozitní účet k 15. 2. 2024.

V souladu se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací, ve znění pozdějších předpisů, byly od poskytovatelů z ostatních resortů poskytnuty veřejným výzkumným institucím AV ČR finanční prostředky v celkové výši 4 714 736,62 tis. Kč (z toho 4 382 860,70 tis. Kč neinvestičních a 331 875,92 tis. Kč investičních prostředků). Podrobnou strukturu prostředků od poskytovatelů z ostatních resortů ukazuje následující tabulka.

Tabulka 14: Finanční prostředky od poskytovatelů z ostatních resortů (v tis. Kč)

Název	ROK						navýšení (+) snížení (-)
	2022			2023			
	Neinv.	Investiční	Celkem	Neinv.	Investiční	Celkem	
Projekty GA ČR	1 840 716,37	15 449,89	1 856 166,25	1 860 315,86	9 934,96	1 870 250,82	14 084,56
Projekty TA ČR	408 960,54	0,00	408 960,54	438 556,30	0,00	438 556,30	29 595,77
Operační programy	1 023 180,37	255 795,10	1 278 975,46	769 783,86	256 091,48	1 025 875,34	-253 100,12
Projekty ost. resortů	1 492 203,40	104 203,61	1 596 407,01	1 314 204,67	65 849,48	1 380 054,16	-216 352,86
Celkem	4 765 060,67	375 448,60	5 140 509,27	4 382 860,70	331 875,92	4 714 736,62	-425 772,65

4.6.2 Náklady veřejných výzkumných institucí AV ČR

Náklady pracovišť AV ČR činily 17 517 973,76 tis. Kč. Podrobný rozpis těchto nákladů je zachycen v následující tabulce:

Tabulka 15: Struktura neinvestičních nákladů pracovišť AV ČR (v tis. Kč)

Název	2022	2023	Rozdíl
nákup materiálu	1 336 645,59	1 103 393,94	-233 251,65
drobný hmotný majetek	196 154,17	174 975,78	-21 178,39
nákup ostatního materiálu	1 140 491,41	928 418,16	-212 073,26
nákup energií a vody	677 315,84	574 402,49	-102 913,35
elektrická energie	434 922,66	378 379,99	-56 542,67
voda (včetně stočného)	31 237,87	31 009,41	-228,47
plyn a vytápění	211 155,30	165 013,09	-46 142,21
prodané zboží	43 893,50	47 330,20	3 436,69
opravy a udržování	243 610,15	324 129,34	80 519,19
cestovné celkem	207 745,05	243 487,40	35 742,35
tuzemské cestovné	24 070,77	27 280,74	3 209,96
zahraniční cestovné	183 674,28	216 206,67	32 532,39
nákup služeb	2 338 790,50	2 226 169,34	-112 621,16
náklady na reprezentaci	24 035,02	29 565,70	5 530,68
technické zhodnocení drobného nehmotného majetku	654,43	1 004,29	349,87
poštovní, telefonní služby a internet	47 294,20	18 659,55	-28 634,65
nákup drobného nehmotného majetku	19 218,38	11 050,17	-8 168,21
nájemné	74 972,87	82 917,56	7 944,69
IT služby	92 783,36	116 778,01	23 994,64
pobytové výdaje hostujících pracovníků	10 248,04	13 282,49	3 034,45
konferenční poplatky a školení	57 894,59	56 024,66	-1 869,92
ostatní služby	2 011 689,62	1 896 886,91	-114 802,71
osobní náklady	8 158 140,67	8 048 910,63	-109 230,05
mzdové náklady včetně dávek nemocenského pojištění	6 141 407,34	6 060 744,36	-80 662,98
zákonné odvody	2 016 733,33	1 988 166,27	-28 567,06
zákonné sociální náklady	292 689,81	301 578,44	8 888,63
tvorba sociálního fondu (SF)	122 040,79	121 980,92	-59,86

ostatní	170 649,03	179 597,52	8 948,49
ostatní sociální náklady	26 484,74	39 447,70	12 962,95
daně a poplatky	8 347,38	9 577,76	1 230,37
ostatní náklady	427 875,50	726 661,43	298 785,92
pojištění	50 485,39	53 381,02	2 895,63
ostatní provozní náklady	150 722,60	228 801,68	78 079,08
tvorba fondu účelové určených prostředků (FÚUP)	217 534,68	438 399,07	220 864,38
z prostředků poskytnutých zřizovatelem	169 916,35	176 792,60	6 876,25
ostatní	47 618,33	261 606,46	213 988,13
ostatní (pokuty, manka, škody, úroky, odpis pohledávek, dary aj.)	9 132,83	6 079,66	-3 053,17
kurzové ztráty	199 135,97	199 996,37	860,40
odpisy a zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	2 228 267,15	1 778 936,93	-449 330,22
cenné papíry a podíly (prodej)	870 517,33	1 422 676,92	552 159,58
prodaný materiál	3,00	47,80	44,80
tvorba a použití rezerv a opravných položek	5 001,84	20 004,12	15 002,28
změny stavu zásob vlastní činnosti	-21 781,86	-21 211,86	570,00
aktivace materiálu, zboží, služeb a majetku	-72 438,25	-69 213,72	3 224,53
poskytnuté příspěvky	6 474,37	2 737,56	-3 736,81
daň z příjmu právnických osob	475 723,13	538 910,99	63 187,86
Pracoviště AV použila celkem	17 452 441,43	17 517 973,76	65 532,33

Z prostředků vynaložených na nákup služeb bylo použito na položce ostatní služby 1 896 887 tis. Kč, z toho použito 1 079 137 tis. Kč v Ústavu organické chemie a biochemie AV ČR. Náklady na ostatní služby jsou specifické pro každé pracoviště AV ČR. Jedná se o publikační náklady, prodloužení licencí, patentové služby, on-line přístupy, konzultační služby, členské příspěvky do zahraničí v rámci mezinárodní spolupráce, odborně poradenské služby, znalecké posudky, právní a daňové poradenství, vědecká měření a analýzy pro projekty, korektury, správu programového systému, platby za odborné zpracování žádostí o dotace, platby za elektronické přístupy do databází zahraničních časopisů, požární ochranu, provize, parkovné, servisní služby, revize, kalibrace, ostrahu a úklid objektu, odvoz odpadu, přepravu, deratizaci, inzerci, školení, semináře apod.

Investiční zdroje a jejich použití

Investiční zdroje a jejich použití jednotlivými pracovišti jsou uvedeny v příloze v tabulce 2. Souhrnné údaje za všechna pracoviště Akademie věd ČR obsahuje následující přehled.

Tabulka 16: Investiční zdroje pracovišť AV ČR (v mil. Kč)

Název	2022	2023	Index 23/22
zdroje z kapitoly AV ČR	1 192,2	1 005,3	0,84
zdroje z ostatních resortů včetně operačních programů	375,5	331,9	0,88
odpisy	262,1	255,3	0,97
výnosy z prodeje dlouhodobého majetku	45,0	34,6	0,77
ostatní	46,8	205,4	4,39
Celkem	1 921,6	1 832,5	0,95

Tabulka 17: Použití investičních prostředků na pracovištích AV ČR (v mil. Kč)

Název	2022	2023	Index 23/22
financování staveb	813,3	891,5	1,10
pořízení přístrojů a zařízení	1 171,2	943,3	0,81
údržba a opravy	38,5	7,2	0,19
ostatní	240,2	80,0	0,33
Celkem	2 263,2	1 922,0	0,85

Tvorba zdrojů dosáhla v roce 2023 celkové výše 1 832,5 mil. Kč. Pracoviště AV ČR použila v roce 2023 celkem 1 922,0 mil. Kč. Fond reprodukce majetku byl snížen o 89,5 mil. Kč.

5 Kontrolní činnost

System kontrolní činnosti AV ČR vychází z ustanovení platné právní úpravy a z požadavků spojených s rozhodovacími a řídicími procesy orgánů AV ČR. Převážnou část roku 2023 byla kontrolní činnost zajišťována Sekcí kontroly AV ČR, která byla složena z interního auditu a odboru veřejnosprávní kontroly (dále „OVK“). Organizační změnou došlo ke konci roku ke zrušení Sekce kontroly. Zrušením Sekce kontroly k 1. prosinci 2023 byl navrácen stav uplatňovaný v předchozím období (až do poloviny roku 2021). OVK i interní audit AV ČR naplňují nyní účel a smysl platné právní úpravy při realizaci kontrolní činnosti v sektoru AV ČR opět odděleným a samostatným výkonem jim příslušející činnosti v jim určených oblastech a fungují jako oddělené organizační útvary přímo podřízené předsedkyni AV ČR.

OVK prověřuje oblast veřejnosprávní kontroly u příjemců dotací a kontroluje především hospodaření s veřejnými prostředky a majetkem výzkumných pracovišť AV ČR. Prověřován je zejména soulad hospodaření kontrolovaných subjektů s příslušnou zákonnou úpravou, včetně ověřování funkčnosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému nastaveného na jednotlivých pracovištích.

Interní audit zajišťuje v AV ČR nezávislé a objektivní přezkoumání a vyhodnocení přiměřenosti, funkčnosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému a prověřuje správnost finančních a majetkových operací AV ČR, zda jsou uskutečňovány podle kritérií hospodárnosti, účelnosti a efektivnosti.

5.1 Oblast veřejnosprávní kontroly

OVK v průběhu roku 2023 zahájil kontrolu u jedenácti subjektů, přičemž deset z nich v daném roce také ukončil. Pět z nich představovalo kontrolu hospodaření pracovišť AV ČR realizovanou dle schváleného plánu kontrol pro rok 2023. Plán předpokládal provedení kontrol ještě na třech dalších pracovištích AV ČR. Ty budou však realizovány až po ukončení mimořádné kontroly jednoho pracoviště, která byla zahájena z rozhodnutí předsedkyně AV ČR.

U pracovišť AV ČR je vždy zásadní pozornost věnována naplnění platné právní úpravy i interních předpisů upravujících hospodaření s prostředky veřejných rozpočtů a vypořádání přijatých dotací dle podmínek daných příslušným rozhodnutím při jejich poskytnutí. Součástí kontroly hospodaření je také naplňování platné právní úpravy při nakládání s ostatními veřejnými zdroji zejména v oblasti zadávání veřejných

zakázek a naplnění pravidel hospodárnosti, účelnosti i efektivnosti při jejich následné realizaci. Zjištěné poznatky napomohly rovněž reálně posoudit funkčnost vnitřního kontrolního systému jednotlivých kontrolovaných pracovišť i odstranit případně zjištěné nedostatky, což je předpokladem minimalizace rizik při hospodaření s veřejnými zdroji.

Nedílnou součástí kontroly bylo rovněž prověření řádného naplňování účetních předpisů a pravidel stanovených platnou právní úpravou pro adekvátní auditní stopu prováděných operací i věrný obraz účetnictví. U hodnotově významnějších operací bylo prověřováno, zda byly realizovány až po získání adekvátních předchozích písemných souhlasů k tomu příslušných orgánů pracoviště, případně zřizovatele, či zda nebyla porušena pravidla daná zákonem o registru smluv. V daných případech totiž vzniká nutnost řešit případné následky takto prováděných operací z důvodu absence legitimního právního důvodu pro jejich realizaci. Výsledky kontroly a zjištěné poznatky byly vždy projednány s vedením kontrolovaných subjektů a předány jim k nápravě nedostatků i přijetí opatření. Protokoly z kontrol jsou vždy předány vedení AV ČR a následně projednávány i na zasedáních Akademické rady AV ČR, představují tedy zpětnou informační vazbu pro vedení pracoviště i poskytovatele dotací AV ČR.

V roce 2023 OVK provedl kontroly rovněž u pěti vědeckých společností. Pozornost v daných případech byla zaměřena zejména na dodržení platné právní úpravy v oblasti rozpočtových pravidel a naplnění všech podmínek stanovených příslušným rozhodnutím o poskytnutí dotace, které jsou rozhodující pro jejich řádné vypořádání.

OVK za období roku 2023 zkontroloval v celkovém úhrnu vypořádání dotací a čerpání prostředků z veřejných rozpočtů poskytnutých na výzkumnou činnost nebo rozvoj veřejných výzkumných institucí AV ČR či na výzkumně vzdělávací a obdobné aktivity vědeckých společností zdroje v hodnotě 550 374 483 Kč.

5.2 Podněty a stížnosti

Standardní náplní činnosti odboru veřejnosprávní kontroly je rovněž problematika stížností a podnětů adresovaných orgánům AV ČR či Kanceláři AV ČR. Část případů OVK přímo vyřizuje, v případě stížností řešených ostatními útvary vede jejich evidenci, průběžně sleduje jejich vyřizování a v některých případech se následně podílí i na jejich dořešení. V roce 2023 odbor veřejnosprávní kontroly řešil či evidoval celkem 17 stížností a podnětů k prošetření. Ve všech případech byla vždy věnována náležitá pozornost jejich prověření a zajištění odpovídajících podkladů. Po jejich prověření bylo pět podání vyvráceno a čtyři obsahovaly oprávněné připomínky. Tyto případy lze považovat za uzavřené. V osmi případech probíhá ještě komunikace a jsou v řešení.

5.3 Interní audit

Plán interního auditu byl pro rok 2023 sestaven na základě provedené analýzy rizik. V průběhu roku byl realizován jeden interní audit, jehož předmětem byla účetní závěrka AV ČR za rok 2022. Po personální změně na pozici interního auditora byl ke konci roku 2023 zahájen audit účinnosti vnitřního kontrolního systému, jehož ukončení se předpokládá v prvním čtvrtletí roku 2024.

V souvislosti s realizovaným interním auditem účetní závěrky AV ČR za rok 2022 identifikoval auditor určité nedostatky a slabá místa, ke kterým navrhl doporučení ke zlepšení funkčnosti a účinnosti vnitřního kontrolního systému a k předcházení možných rizik. Na základě zjištění a doporučení auditora byl v AV ČR přijat soubor opatření k nápravě s určením odpovědných osob za jejich realizaci. Opatření směřují k účinnějšímu nastavení a zajišťování předběžné, průběžné a následné řídicí kontroly, a to mj. spuštěním nového informačního systému pro účely vedení dotačního řízení

a úpravou interní dokumentace související s vnitřním kontrolním systémem AV ČR. Realizací dalších opatření bylo v KAV zajištěno správné účtování vybraných druhů účetních operací, dojde k revizi systému zadávání veřejných zakázek v KAV a je v plánu provést analýzu způsobu evidence interních předpisů AV ČR.

Závěr a perspektivy

Kapitola 361 – Akademie věd ČR splnila všechny předepsané závazné ukazatele dle zákona o státním rozpočtu České republiky na rok 2023. Její hospodaření bylo v souladu se zákonnými předpisy, zejména se zákonem č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů. Finanční prostředky byly vynakládány v souladu se zásadami hospodárnosti, efektivnosti a účelnosti.

Přetrvávajícím problémem je **nizký podíl institucionálních prostředků pro AV ČR**. Podle závěrů mezinárodního auditu (*Závěrečná zpráva Mezinárodního auditu výzkumu, vývoje a inovací v České republice, str. 85, MŠMT 2012*) a ze srovnání se zahraniční praxí **by měly institucionální prostředky tvořit optimálně až 70 % financování výzkumu**. Jinak se výzkumné instituce potýkají s rostoucími problémy a riziky, jako např. s nadřazováním ekonomických priorit nad prioritami vědeckými, omezením možností strategické orientace instituce i výzkumu, fragmentací výzkumu, nárůstem mimovědeckých činností a administrativy, nestabilitou výzkumných týmů, odchodem (resp. demotivací k návratu) významných vědeckých kapacit a dalšími.

Vedení Akademie věd ČR oceňuje pozornost, kterou věnuje současná vláda České republiky oblasti výzkumu a vývoje, a uvědomuje si, že rozpočtová situace je velmi složitá. Dovoluje si však v této souvislosti zdůraznit skutečnost opakovaně deklarovanou v zásadních dokumentech vlády České republiky, že efektivní investice do vzdělávání, vědy a výzkumu jsou jedním z hlavních nástrojů nejen k udržení, ale i ke zvýšení ekonomické prosperity naší země a kvality života občanů České republiky.

Návrh usnesení Akademického sněmu AV ČR

Akademický sněm

1. ve smyslu čl. 14 písm. d) Stanov Akademie věd ČR schvaluje (s připomínkami) předložený Závěrečný účet Akademie věd ČR za rok 2023,
2. bere se souhlasem (s připomínkami) na vědomí Zprávu o hospodaření Akademie věd ČR v roce 2023.